

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

København, 22. marts 2015

Til medlemmerne af Folketingets Socialudvalg vedr. lovforslag 121 om tvangsadoption

TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, ser forslaget om at lempe mulighederne for tvangsadoption ud fra *barnets* perspektiv. Ikke forældrenes. Vi tænker på, hvad det kan medføre for børnene, fordi vi selv har været anbragt og dermed kunne have været kandidater til tvangsadoption. Vi kender problemstillingerne fra vores egne liv.

Vi synes, at der er grund til at tænke sig meget godt om med lovforslaget.

Forslaget indeholder en række lempelser af kravene til tvangsadoption, og det er umuligt at vurdere den *samlede* effekt. Derfor er der da heller ingen vurdering i lovforslaget af, hvor mange børn, det vil omfatte. Om det er 5 om året – eller 50. Det har heller ikke været muligt at få det afdækket i svarene til Socialudvalget.

Lovforslaget overser også, hvad en tvangsadoption kan betyde for de relationer, børnene allerede har etableret. De kan måske få gode, nye adoptivfamilier, men samtidig får de skåret de hidtidige bånd over. Også selvom de bånd kan være helt eksistentielle.

Med hensyn til forældrene skal man forstå, at det jo er vores forældre, vores ophav, som man ikke bare kan smide væk. Et barn kan have etableret relationer med positive elementer til en eller begge forældre, som man er nødt til at respektere. Det gør lovforslaget ikke, udgangspunktet er, at de vil blive afbrudt. Forældreansvarslovens § 20 a giver mulighed for ”i helt særlige tilfælde” at fastsætte samvær eller kontakt, men det er helt særligt, så det bliver ikke normen ved tvangsadoptioner. Ydermere kan barnet ikke selv søge om det, det kan kun en slægtning ’udefra’. Disse regler ændres ikke med lovforslaget, tværtimod siges det i bemærkningerne, at ”De grunde, der fører til at gennemføre en adoption uden samtykke, som oftest vil være grunde, som taler mod, at det vil være bedst for barnet at fastsætte samvær”.

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Og selv når der ikke er grund til at have kontakt eller samvær med forældrene, så skal man jo kende sine rødder og have mulighed for at få den del af sit liv på plads. Selvom opvæksten og forholdet til forældrene kan have været meget belastende.

Men det er måske endnu mere alvorligt, at der slet ikke er tænkt på relationerne til søskende og bedsteforældre. Vi ved af egen erfaring, at det er meget vigtige relationer, og i forhold til søskende også langvarige. I bedste fald livslange. Det er helt urimeligt og reelt et overgreb mod børn, hvis gode relationer til søskende og bedsteforældre afbrydes, fordi det besluttet, at de skal tvangsadopteres.

Det bliver særlig alvorligt, fordi mange af børnene kan være ret gamle. De, der er tvangsadopteret efter lovændringen i 2009, var mellem 6 og 12 år, og de kan dermed have haft dybe relationer til søskende eller bedsteforældre. Med et meget større antal tvangsadoptioner, så vil der også fremover være en del børn, der har sådanne relationer.

For os er det indlysende at spørge, hvordan lovændringen forholder sig til fx en 10-årig dreng, der har levet sit liv sammen med en 13-årig søster, og som måske er tæt knyttet til hende, fordi hun har været en vigtig omsorgsperson for ham. Er det muligt at tvangsadoptere ham væk fra søsteren? Kan man med en tvangsadoption splitte søskende, der har et fungerende søskendskab? Og kan man garantere, at deres relation kan fortsætte efter adoptionen? Vil søsteren i eksemplet have noget at skulle have sagt i forbindelse med afgørelsen?

Lovforslaget rejser mange alvorlige men ubesvarede spørgsmål i relation til søskende. Det understreges af, at hverken søskende eller bedsteforældre overhovedet nævnes i lovforslaget og bemærkningerne. De er også på papiret skåret væk.

Vi kan ikke se det på anden måde, end at en adoption vil blive et brud for børnene, hvis man ikke samtidig ændrer muligheden for fortsat kontakt og samvær dybtgående. Altså skaber mulighed for langt mere åbne adoptioner, som man kender mange andre steder i verden.

DR har i årevis kørt programmet 'Sporløs', der viser, hvordan bortadopterede leder efter deres familie og rødder. Fordi de er så enormt vigtige for dem. Det er indlysende for os, vi forstår udmærket, hvad der får adopterede ud på den rejse. Det er den indsigt, vi ikke kan finde i lovforslaget.

Der er muligheder i Serviceloven for at gennemføre stabile anbringelser, der kan vare i hele barnets opvækst, når det er nødvendigt. Men kommunerne bruger dem ikke fuldt ud, måske fordi de viger tilbage fra den udgift, det medfører. Det bør der gøres noget ved, en fuldstændig brug af de eksisterende regler vil kunne skabe mere af den ro og stabilitet, som lovforslaget efterlyser.

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

TABUKA skal på baggrund af ovenstående anbefale, at lovforslaget ikke gennemføres i den foreliggende form. Der må være et helt anderledes fokus på de relationer, et barn kan have etableret til andre medlemmer af familien og slægten, især til søskende. Det er en alvorlig mangel i lovforslaget, at det ikke er gennemtænkt. Og der bør åbnes for langt bedre muligheder for at bevare kontakt og samvær med vigtige relationspersoner fra barnets familie.

Med venlig hilsen

Bente Nielsen

Formand for TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte.